Svatých obcování

Původ materiálu
Marta Sedláčková
Pořadí v lekci
42

Téma

Církev jako společenství solidarity a sounáležitosti — rodina Boží poskytuje oporu ve všech oblastech života.

Cíle

- Děti poznávají aspekty večeře Páně pomocí předmětů, které jsou s ní spojeny; vnímají tak společenství svatých jako společenství rodiny Pána Ježíše.
- Děti slyší příběh o povzbudivém společenství současníků i napříč věky.
- Děti skrze své jméno přemýšlejí o těch, kdo je povzbuzují ve víře. Děti se učí solidaritě.

Pro učitele

Biblický text: Žd 12,1–2a (+11.kap.) + Sk 2,37–47

Poznámky k textu

K výpovědi kréda

- **Obcování** — je třeba vysvětlit i z čistě jazykového hlediska, v běžném použití se běžně nevyskytuje, v některých překladech Kréda se říká „věřím společenství svatých“. Obcování je sdílení, společenství, sbor — pro děti je možno vysvětlit příbuzným slovem „obec“, nebo „obecenství“, případně také upozornit na to, že se slovem „obec“ v některých církvích nazývají sbory, farnosti. V biblické mluvě je obcování také slovem pro sex.
- **Svatých** — pokud se v Bibli mluví o svatých, svatosti, atd. — je to vždycky svatost odvozená od Boha. Nejde o nějakou vlastní kvalitu lidí, resp. církve, ale o kvalitu přicházející z vnějšku, která pak působí i proměnu vnitřní. Svatost je působení milosti Boží. Obrazně řečeno — svatý, to není superstar a vítěz v boji o bezhříšnost, to je v nejlepším případě čisté zrcadlo, které odráží odlesky Boží svatosti. V biblických textech

je to také název pro křesťany (dříve než vzniklo slovo křesťan, kristovec).

- **Výpověď obsahuje tři důrazy, které se na jednom místě a v symbolickém konání spojují:**
    1. **Obcování svatých (věcí)** — to je jeden ze způsobů, jak výpověď pochopit — je sdílení „statků spásy“, darů Kristovy milosti. V Krédu vyznáváme, že se podílíme na Kristově životě, na jeho údělu, že dostáváme dary jeho Ducha. Jak Kristus žil, zemřel a vstal z mrtvých — to není jen starodávný příběh, ale děj, který nás proměňuje, který společně sdílíme, který přetváří náš život (jednotlivce i církve). V užším, „hmatatelnějším“ smyslu se vztahuje na svátosti.
    2. **Obcování svatých napříč prostorem a časem** — tato výpověď je výzvou k jednotě — když vyznáváme společenství svatých, vyznáváme, že naše existence jako jednotlivých křesťanů a jednotlivých sborů je spojena s ostatními křesťany v našem sboru, našem městě, v naší zemi, po celé Zemi. Tato ekumena není omezena místně, není také omezena časem — jsme spojeni se všemi, kteří nás předcházeli, i s těmi, kdo přijdou po nás. V klasických formulacích se mluví o „církvi zvítězilé“ a „církvi bojující“, která tvoří jednu církev; v eucharistických modlitbách je tradičně připomínána celá řada svědků víry (biblických i z církevních dějin), v evangelickém prostředí je u večeře Páně v modlitbě běžná připomínka společenství s těmi, „kteří tu s námi stávali, a nyní jsou v pokoji u tebe“ (důraz na sborové společenství v čase).
    3. **Obcování svatých současníků** — tady získává obcování (důvěrný kontakt lidí) své praktické dopady. Společenství svatých, tzn. v Boha věřících a doufajících, je bratrské a solidární, je to společenství závazné. Dobře to ukazuje zpráva o prvním sboru v Jeruzalémě z knihy Skutků apoštolských, přestože je pravděpodobně popsán spíš ideál a cíl (o problémech se ve Skutcích dočítáme také, nejen mezi řádky). Svatí se dělí o chleba, o to, co je potřebné k životu, jejich milosrdenství přesahuje ven. V církvi toto zaměření přetrvává, i když v různých podobách — ať to bylo z počátku rozdílení zbylých porcí pro chudé, kteří nemohli přijít do sboru, přes různé církevní špitály a chudobince, po veskrze současnou diakonii a pastorační péči o okrajové členy společnosti i členy sboru, a také sbírku v našich bohoslužbách. Mimochodem — tuto spojitost bychom mohli zdůraznit, kdybychom alespoň občas sbírku provedli v těsné blízkosti večeře Páně, ohlášek a přímluvné modlitby, nikoliv jako „příspěvek při vycházení“.

- **Večeře Páně** — je místem, kde se všechny tyto důrazy protínají, kde manifestují jako živé a životodárné. Zde se nám **Ježíš Kristus nejviditelněji dává**, zahrnuje nás do svého života, smrti a vzkříšení. Připomínáme si v modlitbách **„oblak svědků“**,

společenství se všemi svatými. (Nevztahuje se samozřejmě jen na ty „svatořečené“, stejně důležití jsou „obyčejní“ věřící lidé. Na druhé straně bychom si měli více uvědomovat, že naši předci ve víře nejsou jen biblické postavy a pak až my, ale nepřerušená řada svatých Božích lidí v celých dějinách.) Třetí nedílnou součástí je **solidarita** a pomoc navzájem i navenek.

J. M. Lochman k tomu říká: „V této svátosti se příkladným způsobem odhaluje dar a šance obecenství svatých.“

- Pro „svatých obcování“ najdeme v Bibli další obrazy, které tuto výpověď pomáhají uchopit, jsou názornější — církev jako tělo Kristovo (1Kor 12,12nn), nebo Boží rodina (Ef 2,19), rodina víry (Gal 6,10). Pro děti jsou vhodné.

K příběhu

K vyprávění a jako inspiraci jsme vybrali dva biblické texty — z dopisu Židům, který ilustruje především společenství svatých věřících napříč věky, a text ze Skutků, který popisuje příkladný způsob společenství současníků. Jejich společnou základnou je účast na příběhu Ježíše Krista. Příběh pro vyprávění je „vymyšlený“ — tak, aby sloužil textům biblickým:

- **List Židům, 11. kap. a především obraz z kap. 12,1–2 b.**

  Autor využívá i dnes dětem dobře srozumitelného obrazu běžeckého závodu. Je tu start a pak cíl, mezi tím náročný běh, který si žádá vytrvalost. Není to nic jednoduchého, pokud člověk vyběhne za Ježíšem Kristem (to je v tomto obrazu jakýsi „vodič“, vytyčil trasu závodu), není snadné doběhnout bez zadýchání a klopýtání. To, co nás drží na té cestě, je kromě toho, že sledujeme pečlivě značení („s pohledem upřeným na Ježíše“), je i to, že stejnou cestou s námi běží velké množství stejně zaujatých závodníků, kteří nám nejen nenastaví nohu, ale naopak nás podepřou. (Obraz bychom mohli rozvinout i tak, že někdo s námi ještě běží na dráze, jiní již „jen“ fandí z tribun.)

  Všimněte si, jak v jedenácté kapitole jsou popisovány „úspěchy“ (Žd 11,33–35) i „neúspěchy“ (Žd 11,35–38) věřících lidí, ukazuje se, že ve společenství s ostatními napříč věky nás mohou podpírat nejrůznější zkušenosti těch, kteří se spolehli na Boha.

- **Skutky apoštolské, 2,37–47**

  Popis společenství svatých, které se zakládá na daru Ducha svatého, na povolání od Ježíše Krista uskutečněným křtem. Duchovními dary jsou také učení apoštolů, modlitby,

chvály, zázraky a znamení, lámání chleba (eucharistie). Společenství solidarity se demonstruje ve sdílení majetku, dělení o jídlo, to, že jsou rádi spolu.

Byl sbor ze Skutků komuna na způsob klášterního řádu, kde nikdo nemá vlastní majetek, jen ten společný, který patří všem, „řádu“? Z textu Skutků to nevyplývá, viz Ananiáš a Safira — jejich problém nebyl v tom, že by neodevzdali všechno (mohli si ponechat, kolik chtěli), ale že řekli, že odevzdali všechno. Podstatné není to, zda první křesťané sdíleli všechno nebo jen část, ale to, že ve sboru našli novou rodinu, byli jako jedno tělo — pečující o druhé a závislí na jejich péči. Křesťanství, z něhož je vyloučeno solidární společenství, je nesmysl.

Úskalí

Úskalí výpovědi

Svatí — biblický text hovoří jasně, jde o ty, kteří se podílejí na Božích věcech. Co se svatými, jak je uznává římsko-katolická církev? Pozitivně — vnímat je jako ty, kdo nějakým příkladným způsobem odrážejí Boží slávu, jsou příkladem pro žijící věřící. A co přímluvy svatých? V pozitivním smyslu je to domyšlené „svatých obcování“ napříč hranicemi času — tak jako se za nás přimlouvají naši bratři a sestry v kostele, přimlouvají se za nás ti, kteří nás předešli k Bohu. Ano, úcta i přímluvy mohou nabýt bizarních rozměrů. Jsme svobodni vnímat na tom to dobré, a to, co zastiňuje Boha, odmítnout.

Úskalí příběhu

Úskalí pochopení Skutků může nastat tam, kde bychom v nich viděli jediný správný ideál (musíš se nutně vzdát majetku, musíš nutně být každý den v kostele, atd.). Jestliže je však cílem, abychom byli s bratry a sestrami jedno tělo, jehož hlavou je Kristus, pak stačí „miluj, a dělej, co chceš“. Je možno v každé době tvořivě a nově hledat způsob, **jak** naplnit přikázání vzájemné lásky, Skutky jsou inspirace, vodítko. Ovšem to, **že** se o to pokusíme, není věc volby — to je závazek, ke kterému jsme povoláni.

Pro děti

Pro předškolní děti

S předškolními dětmi můžeme probrat „svatých obcování“ právě na příkladu večeře Páně, protože je skvěle názorná. Téma večeře Páně se hodí i pro celosborové bohoslužby s večeří

Páně, kde téměř všechny potřebné „rekvizity“ máme k dispozici.

Pracujeme nejlépe na zemi nebo na velkém stole, kam všichni dobře vidí. Děti sedí okolo velkého šátku nebo ubrusu (ten by měl být krásný, vzácný, aby zdůraznil vzácnost večeře Páně). Na šátek, pokud možno v tichosti, chystáme kalich s trochou vína, patenu s chlebem, případně ikonu Krista nebo svíčku, misku/košík na sbírku s penězi, obrázky biblických postav, postav z dějin, fotografie předků (bylo by skvělé, kdybyste měli fotografie příbuzných dětí), apod.

Dětí se ptáme: Co to je? Co vám to připomíná? Vyber si jednu věc, kterou vidíš a něco o ní vyprávěj… *Můžeme brát věci postupně do ruky. Vysvětlete třeba takto, dále rozveďte…*

Minulý týden jsme si vyprávěli o církvi. Jak Ježíš řekl, že je dobré, když se scházíme s těmi, kdo v něj věří. Abychom věděli, co je při tom scházení důležité, i proto nám dal večeři Páně.

Popisujeme (můžeme přivonět, ohmatat, popsat svůj vjem atd.), bereme do ruky a vysvětlujeme — chleba a víno nám Pán Ježíš dal, abychom věděli, že je tady s námi, zvláštním způsobem nám chce být blízko, jako je blízko chleba, který jíme. Je to chleba od Pána Ježíše. Vyprávíme si, co všechno Pán Ježíš dělal, a jíme chleba a pijeme víno, protože to všechno dělal i pro nás. Patříme do jeho rodiny.

Rozhlédněte se okolo — nejsme tady sami, máme tady rodiče, kamarády. Jsme společenství, jedna velká rodina pána Ježíše. Do této rodiny patří ti, kdo jsou tady s námi a můžeme si na ně sáhnout. *(Sáhněte si, pohlaďte souseda.)* Ale patří sem i ti, kdo bydlí daleko od nás, na druhém konci světa (*ukazujeme obrázky*). Patří sem i ti, kteří žili před námi. *(Ukazujte biblické postavy, fotografie předků, atd., komentujte.)* Co myslíte, budou sem patřit i ti, co přijdou po nás? Vaše děti?

Co nám ještě zbylo? *(I tady misku/košík popište, popište peníze v něm.)* Košík na sbírku. Pročpak tu je? To proto, abychom věděli, že je moc důležité se dělit s ostatními, s těmi, kdo se mají hůř. Vzpomínat na ně, pomáhat jim. Protože také oni patří do velké rodiny Pána Ježíše.

Varianta

Pokud takto pracujeme v bohoslužbách, mohou předměty přinášet rodiče nebo spolupracující osoby. Popisovat jednotlivé přinášené věci lze postupně. Může se mezi tím zpívat píseň, např. první sloka Radujme se vždy společně — děti se jí opakováním naučí. Pracujeme-li takto v bohoslužbách, následuje po tomto bloku samotná večeře Páně, bez ní by to bylo jaksi bezzubé, sbírka je přinášena na stůl Páně před modlitbou. Pokud ve vašem sboru děti nepřijímají, zvažte vhodnost pracovat takto s dětmi v bohoslužbách, protože tu vzniká jakýsi nepoměr, kdy je vše zaměřeno na děti, ale zároveň nejsou k vlastnímu dění připuštěny. Lze

téma také probrat v nedělce, a další týden (či při nejbližší příležitosti) nepřijímajícím dětem dát při večeři Páně nějakou roli — vybírají sbírku, sami přispívají nějak pro druhé, přinášejí chleba a víno, přinášejí do kruhu fotografie nebo obrázky svých předků, biblických a historických postav, atd.

Pomůcky

Kalich s vínem, patena s chlebem, košík na sbírku se sbírkou (alespoň symbolicky několik mincí), fotografie a obrázky biblických, historických postav, fotografie předků, krásný šátek či ubrus.

Případně svíčku a sirky, ikonu Krista — navrhuji ikonu proto, že není příliš realistická — je to slavnostní znázornění Kristovy podoby — nemá ukazovat, jak Kristus vypadal, ale sdělovat, jaký je, co pro nás dělá, pomocí specifického výtvarného rukopisu.

Pro mladší děti

Apokryfní příběh na motivy Sk 2 a Žd 12. Je psán jako povídka o rozhovoru dvou mužů, využijte však svobodně její motivy např. k tomu, abyste rozehráli rozhovor jako divadlo, se dvěma loutkami, různými pokrývkami hlavy, které rozliší postavy, obrázky flanelografu, atd. Důležité jsou rozhovory, popisy můžete vynechat.

V místním křesťanském sboru sedí dva presbyteři. Mají zrovna službu, připravovali prostory, které jim poskytuje jeden bohatší bratr ve svém nájemním domě a kde se schází společenství těch, kdo uvěřili v Pána Ježíše Krista. Teď se posadili na nízké lavice a oba si vytáhli drahocenné svitky, na kterých mají opisy vyprávění a dopisů, které kolují po církvi. Oba občas promlouvají ke shromážděným bratřím a sestrám a tyto chvilky nad Písmem jim poskytují cennou možnost, jak proniknout do zvěsti o Ježíši Kristu a jeho následovnících.

Po chvíli ticha se ozve jeden z nich: „Čtu si tady v knize Skutků apoštolů. Víš, nevím teď, jestli mám být veselý nebo smutný. Poslouchej: ‚Ti, kteří přijali jeho slovo, byli pokřtěni a přidalo se k nim toho dne na tři tisíce lidí. Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. Všech se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné. Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí.‘ — To je, co!? To musela být doba! Tři tisíce lidí v jeden den! Všechno měli společné, každý den v chrámu, dělili se. Nádhera… Jenže pak si vzpomenu na to naše společenství. Je nás jen tolik, abychom se vešli do této místnosti, sejdeme se jednou za týden stěží všichni, a víš, jak to mezi námi vypadá — jednou si ženské nemohou přijít na jméno, protože přišly ve

stejných šatech, podruhé proto, že se pomluvily, potřetí zas nějaká malichernost kvůli dětem, chlapi si zas závidí to málo, co mají, lepší kšeft nebo větší úlovek ryb… Jsem z toho někdy vyloženě nešťastný. Copak je tohle nějaké společenství, rodina Kristova?“

Jeho společník, starší muž s plnovousem, lehce vzdychne: „Chápu tě, někdy na to naše společenství není radostný pohled…“

„Viď?“ říká ten mladší. „Svatí a dobří bychom měli být — ale všechna svatost se vytratila!“

„A to zas ne,“ oponuje starší společník. „Svatost se nevytratila. Jediný svatý je Bůh, a my — různě zašpiněná zrcadla, která tu jeho svatost odrážíme. Tu lépe, tu hůře. Ale neztrácej naději, víra v Pána Ježíše Krista nás přece proměňuje a drží. Povím ti o jednom obrazu, který mě vždycky potěší. Ty víš, že jsem jako mladý hodně sportoval…“

„No ano, však pořád vypadáš k světu,“ směje se mladík.

„Život víry je jako závod. Ale ne jako běh na krátkou vzdálenost, kdy se rozběhneš a už jsi v cíli. Víra, to je, jako když běžíš maraton. Pěkně dlouhá štreka. Takže co chvíli jsi vyčerpaný, sotva popadáš dech, a když ho chytíš, tak se zas pereš s terénem, tu bahno, tu šílený kopec, někdy ani nevíš přesně, kudy vede cesta. Ale když už nemůžeš, klopýtáš, koukneš se kolem sebe a vidíš spoustu lidí, kteří běží stejným směrem. A to tě tak povzbudí, že se vzchopíš a běžíš dál, dál až do cíle. Víš, já si vždycky představuju, jak se mnou na té cestě víry běží celý náš sbor, a křesťané z okolních obcí, i ti, co bydlí v Římě i ti ze Španělska, co o nich občas přijdou zprávy až k nám. Je to spousta lidí. Jak někdo zakopne, hned se najde někdo, kdo mu podá ruku, jak někdo nemůže, podpírají ho. A víš, co si ještě představuju? Kolem stojí strašně moc diváků, kteří fandí, podávají občerstvení, pití, chvíli běží s námi…“

Mladíka ten obraz zaujal: „To se mi líbí, já to úplně vidím! Jak tam stojí stařičký Abraham a křičí: ‚Do toho, do toho! Když jsem to zvládl já ve sto letech, dáš to taky!‘ A vedle stojí Sára a s úsměvem podává občerstvení. A Noe s rodinou a se zvířaty, a Mojžíš i s rodiči a sestrou, a celý národ Izrael, a král David — ten pro povzbuzení tančí a zpívá žalmy, a všichni ti mučedníci z Říma, co trpěli pro Krista, ti ukazují, jak nám drží palce…“

„Teda, ty ses do toho vžil,“ směje se starší muž. „I u nás ve sboru je to tak, ženské, co se pohádaly, uvidíš pak, jak jdou s hrncem polívky k té vdově se čtyřmi dětmi, tuhle jsem slyšel, jak Marcus nabídl tomu novému, co přišel do města, místo ve své dílně, jindy bez řečí dají dar na sbírku pro postižené zemětřesením v Malé Asii, a jak se umí povzbuzovat ve víře v Pána Ježíše — to ty často ani nevíš, ale já se to občas doslechnu, když se mi někdo přijde svěřit. A pro všechny křesťany, kteří přicházejí do našeho města, je sbor něco jako rodina. A pořád si umíme odpouštět.“

Oba muži pak mlčky chystají kalich, chléb a víno. Večer se ve shromáždění bude slavit večeře Páně.

„Povzbudil jsi mě," říká mladík, „myslím, že to s tím závodem budeš muset říct někdy v kázání."

„Jsme jako rodina," ukazuje starší společník na stůl s chlebem a vínem. „A tady se sejdeme u jednoho stolu s hlavou naší rodiny, s Pánem Ježíšem Kristem. Jedině tak neztrácím nikdy naději."

Usmějí se na sebe a vyjdou ven, aby přivítali příchozí.

Pro starší děti

Varianta 1

Slavíte svůj svátek? Proč se slaví svátek? *(Navazovací bod ze zkušenosti má děti dovést k tomu, že se v běžném životě počítá/počítalo se svatými, se vzpomínkou na ně. V některých evangelických rodinách se svátky neslaví, jinde ano, spolužáci jistě — může se rozvinout i zajímavá debata — proč ano, proč ne? Nabízíme pozitivní význam svátku/jmenin.)*

Po kom máte jméno? Po biblické postavě, po někom slavném z dějin, po příbuzném? Jsou různé motivy, proč se dávají jména, a některé důvody jsou spojené s naší vírou — protože mají zajímavý význam (Anna — milostiplná), jsou po příbuzném (zbožný staříček), po známých (kamarád rodičů, co uvěřil v Krista a je příkladem víry). V evangelickém prostředí jsou či bývala velmi běžná biblická jména, v katolickém pak „světecká". — Jde vždy o nějakou připomínku vzácné postavy, která má povzbuzovat nositele jména svědectvím víry, příběhem svého života. Když se pak slavil svátek, slavil a připomínal se především původní nositel. Říkalo se tím: Buď jako tvůj jmenovec — on/ona je dobrý příklad víry, odhodlaného života, atd. Dodnes si lidé, kteří jsou pokřtěni jako dospělí, vybírají nové jméno a často je to nové jméno pro ně program nebo výzva.

Znáte význam nebo příběh svého jména? Na koho svým jménem navazujete? (Význam a další nositele svého jména můžete najít zde.)

Přečtěte společně vybrané verše z Žd 12,1–2a. Případně připomeňte postavy, které vypočítává autor v kap. 11.

Kdo je na vaší cestě víry takový svědek? Které biblické postavy jsou pro vás povzbudivé? Které postavy z dějin vás inspirují? Jsou takoví lidé i ve vašem příbuzenstvu, ve sboru? Je to příběh vašeho jmenovce/jmenovkyně, co vás povzbuzuje ve víře?

Nakreslete společně obraz podle Žd 12,1–2a. Sebe jak běžíte a celý oblak vašich svědků, kteří vás povzbuzují. Můžete společný obraz tvořit mlčky, je to zajímavý způsob práce, když se domlouváte beze slov.

Pomůcky: kniha *Po kom se jmenujeme* (jiný zdroj najdete zde), velký papír a tužky, pastelky.

Varianta 2

V kruhu posíláme košík/misku na sbírku. Každý řekne, k čemu by košík mohl sloužit. Nápady se nesmí opakovat, mohou být bláznivé (na vybírání peněz, zvláštní pokrývka hlavy, miska na ovoce, atd.).

V druhém kole budeme vážnější — opět říkáme, k čemu by košík mohl sloužit, ale musí to být něco prospěšného druhým lidem, něco dobročinného. (Budeme do košíku sbírat potraviny, bude to miska na polévku pro bezdomovce, prodáme ji a peníze dáme chudým, atd.)

V našem kostele do tohoto košíku dáváme sbírku — napadá vás, vzpomenete si, na co se v kostele sbírá nebo sbíralo?

Jak se náš sbor zapojuje do pomoci lidem, kteří jsou na tom hůř než my?

Jak se vy osobně podílíte na pomoci druhým lidem? Jak mohu pomoci, potřebuju k tomu peníze?

Patří taková pomoc druhým lidem, solidarita, ke křesťanství a víře nutně, nebo si můžeme vybrat a nepomáhat?

Po diskuzi si přečtěte Sk 2,32–47, zvl. verše 41–47. Co z toho, co charakterizuje první sbor v Jeruzalémě, děláme i v našem sboru?

Pokud rozhovor vyústí do konkrétní pomoci, podpory, sbírky, tím lépe. Můžete představit projekty z vašeho okolí, nebo naopak projekty na podporu vzdálených lidí jako Amnesty International nebo Hlas mučedníků, kde se dočtete o pronásledované církvi dneška.

Pomůcky: košík na sbírku, Bible, případně materiály projektů, webové stránky.

Přesah

Lochman upozorňuje na to, že z „ekumeny napříč dějinami“ nemusíme jen čerpat povzbuzení, ale že nás také zavazuje k tomu, abychom žádali spravedlnost pro zapomenuté, pro ty, kdo v minulosti byli umlčeni, vymazáni z dějepisu, fotografií, vzpomínek. „Divné dvacáté století“ v našem státě zná mnoho lidí, kteří zmizeli beze stopy — Židé, Němci, mučedníci nedemokratických režimů. I církve mají občas máslo na hlavě, jindy se naopak projevily

statečně. Práci pro spravedlnost v současnosti dělá Amnesty International, Hlas mučedníků a další.

Sbírka v průběhu bohoslužeb je možností, jak zakomponovat solidaritu do bohoslužebného života církve. Mělo by logiku, kdybychom sbírku vykonali před večeří Páně, společně s dary chleba a vína bychom ji postavili na stůl Páně, do eucharistické modlitby by byla zahrnuta prosba za využití tohoto daru solidarity — znamení by tak mohlo výrazněji promluvit — bohoslužba není jen duchovní záležitost! Pokud jsou bohoslužby bez večeře Páně, pak by zařazení sbírky bylo vhodné při ohláškách, kde je znovu možnost vyjadřovat solidaritu — penězi i „pouhým“ vzpomenutím potřebných ve sboru i jinde.

Liturgie

Rituál

Na úvod jednotlivých hodin můžete společně s dětmi recitovat:

Věřím v Boha Otce, který nás stvořil, věřím v jeho Syna, který nás zachránil, věřím v Ducha svatého, který nás proměňuje.

Nebo (podle refrénu Svítá 372):

Víru nám dej, co úskalí zdolává, k doufání měj, když prchá z nás odvaha, lásku rozdávej.

Biblický text k zapamatování

Patříte k Boží rodině. (Ef 2,19c)

Okénko do bohoslužeb

Podle toho, která varianta vyprávění bude použita, se můžete ptát: *Co je důležité, když běžíte závod?* Příprava, dobré boty. Ale také fanoušci. Souvisí to nějak s další výpovědí vyznání víry? Nebo: *Víte, co je to obcování? Souvisí to nějak se slovem obec? (Nechte děti odpovídat.) Ve starší verzi vyznání víry mluvíme o obcování svatých, v novější o společenství svatých — co to znamená, se dozvědí děti v nedělce. Nebo využijte předměty z vyprávění pro předškolní děti. Spojuje je něco? Každý z nich by mohl vyprávět o tom, co je to společenství. O společenství svatých si budou děti v nedělce vyprávět.*

Modlitba

Pane Bože, děkujeme ti za všechny, kdo nás na naší cestě víry povzbuzují. Za naše rodiče, učitele, faráře, (doplňte)… předky, všechny, kdo za tebou šli v celých dějinách. Děkujeme ti, že jsou naším příkladem a povzbuzením. Prosíme i za nás, abychom pomáhali ostatním a povzbuzovali je. Amen.

Odkaz na píseň

V sjití tomto pravme sobě, jaká radost v Páně domě

Radujme se vždy společně, vzdávajíce chválu vděčně

Pane, dej, ať nás nic už nerozdvojí

Já hledám stále dům svůj (SV96)

Bratry, sestry potkávám (SV105)

Jděte dál (SV114)

Jdou, stále jdou se zprávou (SV115)

Jedno jsme v Duchu svatém (SV119)

Posila na cestu (SV135)

Spolu lámejme chléb na kolenou

Zachovej nám víru dobrou (SV389)

Cílová skupina

Starší školní

Školní

Předškolní

Mladší školní

Katechetické cykly

Desatero – Modlitba Páně – Krédo

Téma

Krédo

Biblický odkaz (kat)

Židům 12,1–2

Židům 11

Skutky 2,37–47